

SÁMIID RIEKKASEARVI

Svenska Samernas Riksförbund · SSR

Månadsbrev Cuonamánnu • Vuoratjismánnu • Voerhtje • Vuortjismánnu • April 2017

Svenska Samernas Riksförbund, Formvägen 16, 906 21 UMEÅ, tel. 090-14 11 80, fax 090-12 45 64, e-post info@sapmi.se

Ordförande har ordet

Dags för vårflytt, en intensiv tid för många av oss. Det är också en tid för reflektion över den gångna vintern. Jag kan återigen konstatera att vintern varit minst sagt besvärlig för flertalet samebyar. Effekterna av den pågående klimatförändringen är en av våra stora utmaningar inför framtiden. SSR har under året inhämtat medlemmarnas reflektioner kring klimatet genom både enkät och djupintervjuer, materialet håller nu på att sammanställas. Detta arbete kommer att utgöra en av våra byggstenar för det fortsatta arbetet med en strategi för hur vi ska hantera klimatförändringarna. Även om utmaningarna är många så finns det ändå en stark drivkraft och vilja hos våra medlemmar att jobba för att våra ungdomar ska ha en möjlighet att ta vid när vi en dag slutar. Denna drivkraft måste vi ta tillvara på och använda oss av för att påverka och förändra.

Landsmötet står inför dörren och återigen finns många viktiga frågor på agendan, bland annat Nordisk Samekonvention och Sanningskommission. Vi kommer också att få ta del av Malin Brännströms avhandling om renskötsel/skogsbruk.

Jag hoppas att få träffa många av er under Landsmötet för givande diskussioner.

Jörgen Jonsson

SSR:s Landsmöte 30 maj – 1 juni 2017

Arvidsjaur, Hotell Laponia

Ombudsmöte 30 maj, Landsmöte 31 maj - 1 juni.

Årets tema är förvaltning och markanvändning - att ta ansvar för sin egen utveckling.

Ombudsmötet 30 maj är endast för ombud. På ombudskvällen är det en utflykt som avslutas med middag på

Båtsuoj Samecenter. Kryssa bara i att du vill åka med på utflykten.

SSR:s Landsmöte är öppet för alla och hålls på Hotell Laponia i Arvidsjaur och startar med invigning onsdag 31 maj kl. 08.30 och avslutas på eftermiddagen den 1 juni.

Program och handlingar hittar ni på lm.sapmi.se och där kan ni anmäla om ni vill delta i några måltider. Om man inte vill äta så behöver man inte anmäla sig alls utan det är bara att dyka upp på de punkter som man tycker är intressanta. Titta gärna igenom programmet. En del av föreläsarna är Jörgen Stenberg, Malin Brännström, Åsa Nordin Jonsson och Mattias Åhrén

På onsdagskväll 31 maj kl. 19 hålls en festmiddag, detta år kommer middagen att bestå av en buffé med möjlighet att mingla utan fasta sittplatser, med mindre bord och ståbord. Middagen kostar 175 kr eftersom Arvidsjaur kommun står som inbjudare och reducerat kostnaden och den beställs på länken eller genom att maila till samernaslandsmote@asmevent.se (begränsat antal platser till middagen). Efter middagen spelar DJ Ailo, även dansvänlig musik. Det går bra att bara dyka upp efter middagen.

Alla Varmt välkomna att delta i de delar man vill!

Information om fullmakter

Varje sameby och sameförening har rätt att sända ett ombud för varje påbörjat 50-tal medlemmar.

Ombud kan utöver sin egen rösträtt utöva rösträtt för annat ombud *som representerar samma sameby/sameförening*. Det är alltså inte möjligt för ett utsett ombud i en sameby att ge fullmakt till ett ombud i en annan sameby.

Om ett ombud vill ge fullmakt till ett annat ombud att föra dess talan måste detta styrkas genom protokollsutdrag från samebyns eller sameföreningens styrelsemöte där det visas vilka ombud som samebyn eller sameföreningen utsett att representera vid Landsmötet. Dessutom skriver det

ombudet en fullmakt till det ombud som ska föra dess talan.

Den sameby eller sameförening som inte har fullmakter behöver inte ta med protokollsutdrag utan då fungerar det som tidigare med anmälan till Landsmötet. Frågor kring fullmakter besvaras av Britt-Marie på kansliet 090-14 11 81.

Tillfälliga skoterförbud

Vårvintern är högsäsong för turism och framförallt skoteråkning. Frågan om tillfälliga skoterförbud inom områden som är känsliga utifrån renens perspektiv är högaktuell. SSR jobbar kontinuerligt med frågan gentemot departement och berörda myndigheter för att belysa de problem som den ökade skotertrafiken innebär för renskötseln och renen. SSR bistår också några samebyar i överklagandeprocesser där kommunernas inte bifallit samebyarnas ansökan. Regeringen har inte meddelat beslut i samtliga ärenden ännu. Vid skrivande stund har regeringen fattat beslut i ett ärende gällande Gabna sameby, regeringen gav kommunen bakläxa avseende tiden för skoterförbudets ikraftträdande och biföll samebyns överklagan i den delen. Du kan läsa regeringsbeslutet på vår hemsida. www.sapmi.se

Skyddshjälm vid framförande av skoter

Frågan om så kallat hjälmvång har varit på agendan under de senaste två åren. Under perioden 2016 fram till juni 2017 har samebyarna haft möjlighet att söka dispens från kravet på hjälm. Denna möjlighet finns fram till dess att eventuella nya föreskrifter träder ikraft.

Transportstyrelsen har tagit fram ett förslag till nya föreskrifter som nu är ute på remiss. I det nya förslaget så finns inget undantag för renskötare, vilket SSR efterfrågar. Eventuella synpunkter ska komma in till Transportstyrelsen senast den 12 maj. Du kan läsa förslaget till nya föreskrifter på SSR:s medlemsida.

Rovdjur – skyddsjakt

SSR har under hösten och vårvintern drivit frågan om vilka kriterier som gäller vid ansökan om skyddsjakt. SSR har drivit frågan rättsligt genom att bistå ett antal samebyar när länsstyrelserna avslagit deras ansökan om skyddsjakt. Frågeställningarna som varit aktuella har varit bland annat skyddsjakt i förebyggande syfte, allvarlig skada och risk för skada. Kammarrätten har fattat beslut i några ärenden och slagit fast att länsstyrelsernas bedömning i dessa fall varit felaktig och att inga hinder för skyddsjakt har förelagat. Vill du ta del av dessa domar kan du mejla till jenny@sapmi.se

SSR:s ungdomsråd

Under Aktavuohta uppmärksammades ett behov av att hitta en gemensam arena för ungdomar verksamma inom renskötseln, där vi kan lyfta och behandla frågor från ett ungdomsperspektiv. För oss är det viktigt att få vara med och påverka vår och kommande generationers framtid, och att våra åsikter tas i beaktande. Ungdomsrådet har därför nu en adjungerad plats i SSR:s styrelse. Platsen ska med tiden bli ordinarie. Vi i ungdomsrådet hoppas kunna bli bollplank och vägvisare för ungdomar i renskötseln från norr till söder, och att medlemmarna ska nyttja denna resurs och inte tveka att kontakta oss om behovet finns.

Vi som sitter i ungdomsrådet nu är representanter från varje region.

Jämtland:

Janni Klemensson Jannok, Brita Persson

Västerbotten:

Anders Baer, Gabinus Klementsson Leek

Skogsbyarna:

Anna Karin Svensson

Norrbotten södra:

Sanne Ristin Bengtsson, Sanna Vannar

Norrbotten norra:

Pavva Pittja

Ungdomar mellan 18–30 år som är intresserade av att vara representanter för Skogsbyarna eller Norrbotten norra är välkomna att kontakta representanterna i respektive region.

Janni Klemensson Jannok

Ordförande i ungdomsrådet

Anna-Karin Svensson

Vice ordförande

Förebyggande av psykisk ohälsa bland samer

Folkhälsomyndigheten har beviljat SSR 350 000 kr för ett projekt som handlar om förebyggande av psykisk ohälsa bland samer. Projektet ska pågå under 2017. Under projekttiden ska SSR arrangera ett seminarium om psykisk ohälsa i samband med ordförandekonferensen i Stockholm i augusti samt genomföra enkäter om och dessutom skriva ett faktablad om psykisk ohälsa.

Projektledare är Ellacarin Blind. ellacarin@sapmi.se, 090-14 11 82, 070-362 04 78.

Berättarhelg

Inger-Lise Oelrich underhöll publiken på lördagkväll den 26 feb med en berättarföreläsning "Sångfestens gåva"

Under helgen 25–26 februari arrangerade SSR tillsammans med Sensus studieförbund en berättarhelg om skolminnen i Sápmi. Ca tjugo personer deltog på lördagen och nio personer på söndagen. Sametingets kulturråd hade beviljat medel för att genomföra det här arrangemanget. Kursledare var Inger-Lise Oelrich från Järna som är utbildad story-teller, författare mm. Under helgen fick deltagarna bl. a lära sig olika praktiska övningar i berättande.

Västerbottens museum Utställning "Prioritet:Minoritet"

Västerbottens museum bjuder in enskilda samer, sameföreningar och organisationer till att medverka i en kommande utställning som ska öppnas den 8 november 2017. När utställningen öppnar kommer det vara många tomma montrar och tomma väggytor där de är tänkt att både enskilda samer och organisationer ska fylla dessa tomma ytor med egna föremål, berättelser, foton och mycket annat. I utställningen kommer det även att finnas en liten scen med plats för berättande, föreläsningar, estradpoesi eller andra framträdanden. Utställningen är tänkt att vara både informativ men också plats för reflektion och diskussion. Utställningen ska pågå till den 2 september 2018.

Intresserad? Kontakta Åsa Stenström, asa.stenstrom@vbm 070-380 11 56 eller Petter Engman, 070-637 44 06 petter.engman@vbm.se

Ammarnäs sameförening

1905 bildades Sorsele lappförening, som senare ombildades till Ammarnäs sameförening, som är en av de äldsta sameföreningarna i Sverige. Föreningen har ca 145 medlemmar, de flesta från kommunen, men föreningen har även medlemmar från andra delar av Sverige. Enligt föreningens stadgar och mål kan vem som helst bli medlem

under förutsättning att man vill arbeta för samisk kultur. Navet i sameföreningens verksamhet är Samegården i Ammarnäs som föreningen äger. För att få intäkter hyr sameföreningen ut kontorslokaler till Rans och Grans samebyar. Samegården byggdes under 1980-talet. Det är den enda Samegård som finns i Västerbotten. Sameföreningen har en rad återkommande arrangemang varje år, bl.a. firar föreningen den samiska nationaldagen 6 februari. Då bjuder föreningen in alla boende i Ammarnäs till Samegården på fika och ett kulturinslag. -Det brukar vara väldigt uppskattat, säger Åsa Skum som är vice ordförande i sameföreningen. Sameföreningen arrangerar även påsk- och julmarknad där man säljer lokalt hantverk, främst till turister. "Lapphelgen" i Ammarnäs som alltid genomförs helgen före midsommar är en gammal traditionell samehelg som sameföreningen håller i. Den inleds alltid med en gudstjänst i det gamla samiska kapellet i Gillenuolle och på söndagen är det högmässa i kyrkan i Ammarnäs. -Vi har dessutom ett väldigt bra samarbete med Ran och Grans samebyar. Varje år skänker respektive sameby en matren vardera till sameföreningen och dessutom skänker de oss en varsin levande ren i prispengar till lassokastningen under lapphelgen, säger Åsa Skum.

Allt arbete inom sameföreningen sker ideellt. Under sommaren driver sameföreningen ett sommarkafé på Samegården för att få in pengar till sameföreningen. För att dryga ut kassan så hyr sameföreningen ut lokaler till de som är i behov av kontorslokal eller mötesrum. -Vi försöker att inte bränna ut oss, utan alla i sameföreningen gör det dom är bra på. Vi har en omfattande kursverksamhet, vi har t.ex. 1-dags kurser i hur man risar en kåta, kurser i duodji, koltsömnad mm. Vi försöker anlita lokala kursledare i den mån de finns. Dessutom har vi ett bra samarbete med Sorsele samisk förvaltningskommun och ett studieförbund. Det betyder att vi kan genomföra alla dessa kurser för sameföreningarnas medlemmar. Under 2017 kommer vi dessutom att besöka de samiska kyrkodagarna i Arvidsjaur, avslutar Åsa Skum.

Samepolitiken i de nordiska länderna

Onsdagen den 26 april mellan kl. 10.00-13.30 hålls ett seminarium på Nordisk kulturkontakts kansli i Helsingfors. Temat är samepolitiken i de nordiska länderna. På seminariet presenteras en ny rapport av tankesmedjan Magma om samepolitiken i Finland. På seminariet deltar en samepolitiker, Oscar Sedholm representerar Sametinget i Sverige.

Arrangörer: Nordisk kulturkontakt, Norden i Fokus, tankesmedjan Magma

Vernissage - Britta Marakatt-Labba

Fredagen den 5 maj kl. 16.00 har konstnären Britta Marakatt-Labba vernissage på sin utställning som ingår i projektet "Distans". Utställningen visas på Norrlandsoperan i Umeå och pågår till den 18 maj. Mer information finns på www.norrlandsoperan.se

År 2014 blev Britta Marakatt-Labba hedersdoktor vid Humanistiska fakulteten vid Umeå universitet.

Civil Rights Defenders söker jurist med urfolkskunskap

Organisationen Civil Rights Defenders inleder under 2017 ett nytt arbete som ska stärka samers egenmakt och möjlighet att påverka sin framtid och miljö i samarbete med Naturskyddsföreningen. Nu söker Civil Rights Defenders en jurist med urfolkskunskap som ska arbeta med dessa frågor. Sista ansökningsdag 7 maj. Vid frågor kontakta projektledaren Katri Linna:

08-545 277 30 eller katri.linna@civilrightdefenders.org

Platsannonserna finns på www.civilrightsdefenders.org

Projektkoordinator för kunskapsnätverket för samisk hälsa

Västerbottens läns landsting söker en projektkoordinator för kunskapsnätverket för samisk hälsa. Tjänsten är tidsbegränsad till 31/12 2017 med möjlighet till förlängning. Sista ansökningsdag är 7 maj. Mer information finns på Jobba med oss - Västerbottens läns hemsida på Facebook.

Rådgivning

SSR erbjuder sina medlemmar rådgivning och stöd vid olika typer av ärenden till självkostnadspris. Kontakta kansliet för mer information.

Kalendarium

24 april	Möte SSR/Swemin
2-3 maj	Samebyordförandekonferens Länsstyrelsen Norrbotten, Luleå
3 maj	Tjänstemannasamråd med Kulturdepartementet
4-5 maj	Workshop med myndigheter/kumulativa konsekvenser, Sigtuna
8 maj	Årsmöte FSC
12 maj	Disputation Malin Brännström skogsbruk/renskötsel
15-16 maj	SSR:s kansli stängt för landsmötesplanering
30 maj	Ombudsmöte
31 maj- 1 juni	SSR:s Landsmöte, Arvidsjaur

Grupp försäkring för medlemmar

Vi vill påminna om att SSR förhandlat fram en försäkring till våra medlemmar. Läs mer på SSR:s hemsida www.sapmi.se, klicka på Medlem så hittar du information.

Telefonnummer

Jenny Wik Karlsson	090-14 11 83	072-202 12 00
Ellacarin Blind	090-14 11 82	070-362 04 78
Britt-Marie Barruk	090-14 11 81	070-646 07 65
Hans Liebetrau	090-14 11 85	070-736 14 19
Totte Nordahl	090-14 11 86	076-126 42 42
Anna-Marja Kaddik		070-367 66 56
Moa Lango		073-806 29 06
Maria Boström		070-554 03 21
Jörgen Jonsson (ordförande)		070-570 55 56

Besök gärna vår hemsida www.sapmi.se för mer information.

Gilla oss på Facebook [facebook.sapmi.se](https://www.facebook.com/sapmi.se)

Telefontider på kansliet

Ni kan ringa tidigare men då får ni ringa på direktnumren.

09.00 – 10.30 och 15.00 – 16.00

Detta är tiden för växel, övrig tid går det bra att ringa på direktnummer om ni söker någon särskild, telefonnummer finns på www.sapmi.se under kontakter.